

PROJECTOPROEP 2024

STADSLANDBOUW: Ondersteuning van duurzame professionele stadslandbouwprojecten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

REGLEMENT

SAMENVATTING

250.000 € rechtstreekse steun

Voor wie? Professionele projectdragers (landbouwers, ondernemingen, coöperaties, verenigingen) met een primair landbouwproductieproject gelegen in het gewest of in de rand ervan, maar met een belangrijke impact op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Waarvoor? De projectoproep is gericht aan **vier soorten ondernemingen** :

1. Startende of pas opgerichte onderneming : **Starter (1)**
2. Ondernemingen die willen overstappen op biologische en/of agro-ecologische productiemethoden : **agro-ecologische transitie of verdieping (2)**
3. Gevestigde onderneming die een nieuwe activiteit ontwikkelt : **diversificatie (3)**
4. Onderneming in uitbreidingsfase : **schaalvergroting (4)**

De transversale doelstelling van deze projectoproep bestaat erin bij te dragen aan een agro-ecologische transitie, ongeacht de categorie waarbinnen de projecten kaderen, en de haalbaarheid en het effect ervan te kunnen aantonen.

Om wat te ontvangen? Specifieke **financiële steun** van het Gewest :

- **15.000 € max.** voor projecten onder categorie 1
- **20.000 € max.** voor projecten onder categorie 2
- **15.000 € max.** voor projecten onder categorie 3
- **20.000 € max.** voor projecten onder categorie 4

Eenzelfde project kan slechts in één van deze krachtlijnen passen.

Selectiecriteria voor de projecten

De projecten worden beoordeeld aan de hand van vier selectiecriteria :

1. **Technische en operationele haalbaarheid**
2. **Economische en financiële leefbaarheid**
3. **Impact op het leefmilieu**
4. **Potentieel voor de creatie en het behoud van kwalitatieve werkgelegenheid en sociale waarde**

Het betreft een **wedstrijdformule**. De projecten die het best beantwoorden aan de selectiecriteria worden geselecteerd, en dit tot uitputting van het beschikbare budget.

De projecten moeten worden ingediend via

landbouw@gob.brussels

tegen uiterlijk : 19/04/2024

Vragen over het kandidatuurdossier?

landbouw@gob.brussels

1. Inleiding

De Intergouvernementele Werkgroep inzake Klimaatverandering (IPCC) schat in zijn rapport over klimaatverandering en land dat de uitstoot van voedingssystemen in 2019 tussen 21 en 37% bedraagt van de totale wereldwijde uitstoot van broeikasgassen. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt ervan uitgegaan dat 15% van de onrechtstreekse uitstoot verband houdt met de voedingssector. De toegang tot kwaliteitsvolle voeding is een ware uitdaging in een tijdperk waarin 32.000 personen afhankelijk zijn van voedselhelp en een derde van de Brusselaars leeft van een inkomen dat onder de armoededrempel ligt.

De overgang van het huidige voedselsysteem naar een duurzamer systeem is een noodzaak voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zowel om het hoofd te kunnen bieden aan wereldwijde uitdagingen zoals natuurbescherming en het vrijwaren van de biodiversiteit en de strijd tegen de klimaatontregeling als om een antwoord te vinden op lokale uitdagingen op maatschappelijk vlak en op het gebied van gezondheid, economie en werkgelegenheid.

De [strategie Good Food 2](#), goedgekeurd door de regering in juni 2022 en officieel aangekondigd in september 2022, streeft naar een structurele omschakeling van het voedselsysteem naar meer duurzaamheid tegen 2030. Het komt erop aan ons voedselsysteem te herijken, van de productie tot het verbruik. We moeten evolueren naar een model dat acht slaat op de mensen en ook andere soorten, dat de biodiversiteit herstelt en kwaliteitsvolle jobs oplevert, zoals beschreven in de strategie "*Shifting economy*".

De ontwikkeling van een lokale en agro-ecologische landbouw voor de bevoorrading van de stad maakt laatstgenoemde minder afhankelijk van geglobaliseerde en schommelende markten, en versterkt de stedelijke veerkracht in een context van onzekerheid die veroorzaakt wordt door klimaatverandering en uitputting van de grondstoffen. Dit type landbouw draagt ten volle bij aan de verwezenlijking van de doelstelling inzake een structurele verandering van het Brusselse voedselsysteem. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wenst zo een voorloper te zijn en een voorbeeldfunctie te vervullen op het gebied van de ontwikkeling van de stadslandbouw, en het steunt daarbij op verschillende actielijnen.

Vanuit die doelstelling stimuleert en ondersteunt het gewest de ontwikkeling van **land-of tuinbouwactiviteiten** in velerlei vormen, zoals professionele vollegrond- en niet grondgebonden teelt, collectieve moestuinen, individuele productie, enz. Een voedselproductie die bijdraagt tot een grotere veerkracht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest via de bescherming van de natuurlijke rijkdommen, een grotere autonomie op voedselgebied, de herlokalisatie van de werkgelegenheid, de ontwikkeling van knowhow, een grotere territoriale cohesie, enz.

De uitvoering van deze strategie omvat onder meer de invoering van een projectoproep Good Food, die tot doel heeft initiatieven op het gebied van **duurzame professionele land-of tuinbouwactiviteiten** in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te ondersteunen. Voor de volle grond wordt gestreefd naar agro-ecologische land- of tuinbouwactiviteiten. In haar agronomische, voedings- en sociale dimensies maakt agro-ecologie het immers mogelijk om de koolstofvoetafdruk van de landbouw te verkleinen, de herbestemming van biodiversiteit te ondersteunen, de vruchtbaarheid van de bodem te behouden of te herstellen, de lucht- en waterverontreiniging te beperken, de economische veerkracht van de landbouwbedrijven te verhogen en gezond en toegankelijk voedsel te garanderen.

Op initiatief van de minister bevoegd voor Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie, Alain Maron, wordt in 2024 een nieuwe projectoproep gelanceerd met het oog op een intensifiëring van de gewestelijke steun aan duurzame landbouwproductie. Deze projectoproep wordt uitgevoerd door het landbouwteam van Brussel Economie en Werkgelegenheid.

2. Beoogde projecten

Het Gewest heeft een visie waarin plaats is voor een veelheid van landbouwproductiemodellen, die in hun geheel en hun interacties moeten worden beschouwd, naar een coherent systeem tussen intra-stedelijke productie en periferie, volle grond en niet grondgebonden.

De ambitie is om de lokale voedselproductie te bevorderen en tegelijkertijd de rol van landbouw in het evenwicht van de natuurlijke en stedelijke ecosystemen en de diensten aan de burgers te versterken door :

- een landbouw die verankerd is in zijn grondgebied en die de ambitie heeft de bevolkingen lokaal te voeden (lokale landbouw, korte ketens) ;
- een landbouw met respect voor het milieu, het leven en de gezondheid; voor professionele volgrondlandbouw wil het Gewest de ontwikkeling van een agro-ecologische productie ondersteunen ;
- een lonende landbouw, waardoor hoogwaardige banen worden gecreëerd ;
- inclusieve landbouwprojecten, die onder meer de sociale cohesie bevorderen ;
- geïntegreerde landbouw vanuit het oogpunt van landschappelijke en ruimtelijke ordening.

PROFESSIONELE STADSLANDBOUW

De projecten die in het kader van deze oproep worden gesteund, moeten in de eerste plaats actief zijn op het gebied van **professionele stadslandbouw**.

Deze definitie omvat ook de **randstedelijke landbouwprojecten**¹ die bijdragen aan het hernieuwen van de banden met de stad, via het opzetten van lokale voedingsprojecten, korte ketens, enzovoort waarvoor de productie op een consistente manier bestemd is voor het Gewest.

Met **professionele dimensie** bedoelen we "met het doel er winst mee te maken of er gewoon van te leven".

Vallen buiten de definitie:

- Gezinstuin: gebruikt door een particulier voor eigen verbruik.

HET TOEPASSINGSGBIED IS GEDIVERSIFIEERD

Stadslandbouw omvat voornamelijk **tuinbouw**, d.w.z. de teelt van groenten, fruit, kruiden en bloemen voor voedingsdoeleinden.

Het omvat eveneens **kleinschalige veeteeltactiviteiten** (kippen, kalkoenen, schapen, enz.) die bijvoorbeeld een aanvulling kan vormen op groenteteelt in het kader van een stadsboerderij.

Stadslandbouw gebruikt productietechnieken die zijn aangepast aan een stedelijke context, met inachtneming van de gezondheid van de bodem en het milieu. De concepten agro-ecologie en permacultuur worden vaak toegepast.

¹De grenzen van deze perimeter stemmen overeen met de definitie van GEN-zone van het IRIS 2-plan, een perimeter die ook wordt gebruikt in het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling dat in werking trad op 20 november 2018. Grootstedelijk gebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gedefinieerd door een perimeter van ongeveer 30 km rond Brussel, met 135 gemeenten en dat zich uitstrekt over de drie gewesten (4.499 km²).

Maar op grote landbouwzones, onder andere in de Brusselse rand, kunnen dit ook andere teelten zijn, zoals granen, aardappelen, enzovoort.

Stadslandbouw omvat ook duurzame **niet grondgebonden productie**. Ze valoriseert oppervlakken die niet kunnen worden gebruikt voor huisvesting en neigt eveneens naar het zoeken van een sociale en ecologische meerwaarde (onder meer in een circulaire-economiebenadering).

De projecten kunnen ook verschillende functies van (stads)landbouw vervullen: educatief, gezondheid, sociaal, enz. **Niettemin moet de productieve en economische dimensie van het project de hoofdactiviteit blijven.**

De projecten zullen worden geselecteerd op grond van de ambitie van het voorgestelde land-of tuinbouwproject ten aanzien van de bovengenoemde doelstellingen, het verband met de Good Food-strategie en de gemobiliseerde vaardigheden alsook de mate van rijpheid van de aanpak.

De projectoproep is gericht aan **vier soorten ondernemingen**, namelijk :

1. Startende of pas opgerichte onderneming : **Starter (1)**
2. Ondernemingen die willen overstappen op biologische en/of agro-ecologische productiemethoden : **agro-ecologische transitie of verdieping (2)**
3. Gevestigde onderneming die een nieuwe activiteit ontwikkelt : **diversificatie (3)**
4. Onderneming in uitbreidingsfase : **schaalvergroting (4)**

Eenzelfde project kan slechts in één van deze krachtlijnen passen.

Over het algemeen wordt verwacht dat de projecten beantwoorden aan de selectiecriteria van dit reglement (zie pagina 9 tot 11): de projecten moeten niet enkel overeenkomen met de beoogde projecten zoals hieronder beschreven, maar ook aansluiten bij een omschakeling naar een agro-ecologische productiewijze en hun haalbaarheid en impact aantonen.

Deze verwachtingen tegenover de projecten, zowel wat betreft het einddoel als de uitvoeringswijze, zullen worden beoordeeld door het adviescomité (jury die de projecten selecteert). Specifieke indicatoren voor de acties en doelstellingen van het project met betrekking tot deze verwachtingen moeten daarom in de aanvraag worden benadrukt.

1 **STARTER**

- Wilt u een professionele landbouwactiviteit starten en bent u bezig met het **oprichten van uw onderneming** ?
- OF
- Bestaat uw land-of tuinbouwbedrijf **minder dan twee jaar** op het ogenblik dat deze projectoproep wordt gelanceerd ?

In beide gevallen kan uw professioneel land-of tuinbouwproject worden ondersteund onder de categorie **Starter**, die de opkomst van nieuwe activiteiten binnen de land-of tuinbouw ondersteunt.

De in deze categorie gesteunde projecten zal het volgende worden aangeboden :

- Een financiële steun van **maximaal 15.000 €**
- **En een persoonlijke begeleiding** door een (stads)landbouwexpert van het Lokale Economie Loket om het project te versterken en beter uitgerust te zijn voor de ontwikkeling van de activiteit. Follow-up ondersteuning is een voorwaarde voor de toekenning van de subsidie.

2 AGRO-ECOLOGISCHE TRANSITIE OF VERDIEPING

- Uw land-of tuinbouwbedrijf wil (verder) werk maken van een agro-ecologische transitie
- EN**
- Uw land-of tuinbouwbedrijf bestaat **ten minste 2 jaar** en is financieel leefbaar².

De categorie agro-ecologische transitie richt zich op land- en tuinbouwbedrijven die een agro-ecologisch transitietraject wensen op te starten of daar reeds mee gestart zijn maar volgende stappen wensen te zetten.

Aan de land- en tuinbouwbedrijven die kiezen voor de omschakeling naar [biologische landbouw](#), en in dat kader in deze categorie een dossier indienen, vragen we om het lastenboek van de biologische landbouw te volgen en zich ook te onderwerpen aan de controle van een erkend controleorgaan ([Bio-operatoren](#)).

Aan de land- en tuinbouwbedrijven voor wie de omschakeling naar de biologische landbouw niet mogelijk of niet relevant is, vragen we aan te tonen hoe de nieuw aangewende technieken de agronomische praktijk verduurzamen en passen in een agro-ecologische visie op lange termijn.

De in deze categorie gesteunde projecten zal het volgende worden aangeboden :

- Een financiële steun van **maximaal 20.000€**.
- **En een persoonlijke begeleiding** door een (stads)landbouwexpert van het Lokale Economie Loket om het project te versterken en beter uitgerust te zijn voor de ontwikkeling van de activiteit.

3 DIVERSIFICATIE

- Bestaat uw land-of tuinbouwbedrijf **meer dan 2 jaar** op het ogenblik dat deze projectoproep wordt gelanceerd ?
- EN**
- Wilt u de inkomstenbronnen en/of doelpubliek diversifiëren door een **nieuw product**³ of een **multifunctionele dienst**⁴ aan te bieden ?

² De financiële leefbaarheid zal worden geanalyseerd op basis van de laatste twee jaarrekeningen volgens een kruisanalyse van indicatoren met betrekking tot de winstgevendheid, de solvabiliteit en de liquiditeit van de onderneming.

³ Nieuw betekent een product of dienst die anders is dan wat u momenteel aan uw klanten aanbiedt; het is niet gewoon een uitbreiding van uw bestaande productassortiment.

⁴ De actoren van de stadslandbouw vervullen een groot aantal functies, waarvan sommige van algemeen belang zijn : voedselproductie, milieufuncties (zoals de integratie/instandhouding van groene ruimten en koelte-eilanden in de stedelijke ruimte, behoud/herstel van

Uw land-of tuinbouwproject kan worden ondersteund in de categorie **Diversificatie**, die de opkomst van nieuwe landbouwactiviteiten binnen de bestaande onderneming ondersteunt, zoals de lancering van een nieuw landbouwproduct of de implementatie van diensten die verschillende functies van de land-of tuinbouw zullen dienen: educatief, gezondheid, sociaal, enz.

De productieve en economische dimensie van het project moet de hoofdactiviteit blijven.

$$\frac{\text{BTW-verkoopshandelingen tgv landbouwactiviteit(en)}}{\text{BTW-verkoopshandelingen van alle economische activiteiten}} > 50 \%$$

De gesteunde projecten zullen financiële steun krijgen van **maximaal 15.000€**.

4 SCALE-UP

- Bestaat uw land-of tuinbouwbedrijf **ten minste 3 jaar** en heeft zij een levensvatbaar bedrijfsmodel (positief bedrijfsresultaat over het laatste afgesloten boekjaar) ?

EN

- Wilt u uw land-of tuinbouwactiviteit op grotere schaal ontwikkelen (uitbreiding op een nieuw terrein, aanzienlijke stijging van de verkoopvolumes, nieuwe doelgroep, enz.) ?

EN

- U kunt het belang van het schaalvergrotingsproject voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aantonen, waarbij uw productiemodel als voorbeeldig kan worden beschouwd, zowel wat betreft de positieve milieu- als de sociaaleconomische impact ?

Uw project kan worden ondersteund in het kader van de **categorie Scale Up**, die nieuwe ontwikkelingsfasen financiert van bestaande land-of tuinbouwprojecten waarvan de economische schaalvergroting een voorgestelde milieu- en sociaaleconomische impact genereert voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Opgelet : de projecten die reeds in het kader van de projectoproep stadslandbouw werden gesteund, moeten aantonen dat de doelstellingen van het vorige project zijn bereikt om een kandidatuur in deze categorie te kunnen indienen.

De gesteunde projecten zullen financiële steun krijgen van **maximaal 20.000€**.

---

ecosystemen en behoud van biodiversiteit, behoud van landschappen), sociale functies (bevordering van sociale cohesie, sociaal-professionele integratie), educatieve functies (bewustmaking van het grote publiek voor de vele thema's van duurzame voeding, natuur), bijdrage tot de aantrekkelijkheid van de stads, enz.

3. Wie kan een project indienen?

De projectoproep staat open voor:

Landbouwers (met maatschappelijke zetel en/of perceel in het BHG), **ondernemingen, coöperatieven, verenigingen** waarvan de projecten op het gewestelijke grondgebied of in de rand plaatsvinden, maar die aanzienlijke voordelen opleveren voor het BHG en die **op de datum van de indiening** van het kandidatuurdossier :

een rechtspersoonlijkheid^(*) hebben

een ondernemingsnummer hebben

(*) Feitelijke verenigingen worden hierdoor bijgevolg uitgesloten aangezien deze structuur over geen rechtspersoonlijkheid bezit.

Kunnen niet deelnemen aan de projectoproep :

- × Projecten waarvoor de begunstigde al een subsidie ontvangt van een andere overheidsinstelling voor hetzelfde voorwerp, op basis van dezelfde bewijsstukken.
- × De burgers, groepen burgers, VZW's die gelinkt zijn aan plaatselijke overheden, gemeentelijke scholen, gemeenten en OCMW's ([website](#) van Leefmilieu Brussel voor specifieke projectoproepen voor deze doelgroepen).
- × Overeenkomstig de Strategie inzake bestuurders van het BHG (die momenteel wordt goedgekeurd), komt de bijenteelt niet in aanmerking voor deze projectoproep.

4. Ontvankelijkheidscriteria voor het project

Om in aanmerking te komen, moet een project aan vier voorwaarden voldoen:

- ✓ Worden uitgevoerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of een aanzienlijke weerslag hebben op het Gewest ;
- ✓ Nog niet zijn uitgevoerd op de dag dat de projectoproep uitgeschreven werd (met uitzondering van de categorie « Starter ») of een afzonderlijke ontwikkelingsfase vertegenwoordigen van een project dat in verschillende fasen wordt ontwikkeld ;
- ✓ Tijdig en met naleving van de vormvoorwaarden (formulieren, bijlagen, enz.) ingediend worden ;
- ✓ In overeenstemming zijn met de in de oproep omschreven doelstellingen (cfr. Paragraaf II).

5. Selectiecriteria voor het project

De projecten die aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoen, zullen door een jury worden beoordeeld en geselecteerd.

De projectindieners worden verzocht te voldoen aan de hieronder vermelde criteria en het is aan de projectdragers om hun logica te rechtvaardigen ten opzichte van de verwachtingen. Het betreft een wedstrijdformule, waarbij de projecten geselecteerd zullen worden die het best beantwoorden aan de criteria, tot de uitputting van het beschikbare budget.

Het ontbreken van een toereikend antwoord op elk van de criteria kan worden beschouwd als een element van diskwalificatie van het project.

1. Technische en operationele haalbaarheid (5 punten)

De projectleider moet aantonen dat de uitvoering van zijn project vanuit technisch en operationeel oogpunt mogelijk is. Daartoe moet de projectdrager de belangrijkste elementen naar voor schuiven die een bewijs leveren van :

- De technische haalbaarheid van het project : inachtneming van de kenmerken van de site, realisme van de activiteit en van de teelttechnieken die in een stedelijke context worden beoogd ;
- De operationele haalbaarheid van het project : coherentie van de keuzes, de productiemethoden rekening houdend met de capaciteiten van de site en de plaatselijke vraag en de methoden voor korte keten distributie/verwerking van de producten op het Brussels grondgebied ;
- Mate van autonomie van de productiecycli (energie, materialen, inputs, enz.) ;
- Zijn/haar capaciteiten op het gebied van projectbeheer (organisatie, administratie,

werkplanning, commercialisering van de producten, enz.);

- De identificatie en inachtneming van gerelateerde regelgeving, in het bijzonder stedenbouwkundige normen, milieuvergunningen (opvangbekken, mestopslag, opvang van dieren, recyclage van organisch materiaal,...), de Europese BIO-regelgeving, dierenwelzijnswetgeving, fytosanitaire regelgeving, de FAVV-vergunningen (goede hygiënepraktijken), alsook de verificatie van de toestand van het perceel in de inventaris van de bodemgesteldheid ;
- Zijn/haar opleidingsachtergrond in het domein van land-of tuinbouw en/of aantoonbare ervaring in het vak (middels het aanvraagformulier en eventuele relevante bewijsstukken).

Het project moet kwantificeerbare doelstellingen voorstellen, door middel van realistische en samenhangende opvolgings- en beoordelingsindicatoren, in verband met zijn verwezenlijkingen en de verwachte resultaten (binnen de subsidieperiode en tot drie jaar na het einde van de subsidieperiode).

2. Economische en financiële leefbaarheid (5 punten)

De projectdrager moet aantonen dat de verwezenlijking van het project vanuit economisch oogpunt haalbaar is. Daartoe moet de projectdrager aantonen :

- Dat er een markt is (een vraag), waarbij wordt aangetoond dat de marktimplementatiestrategie gedurende de projectperiode haalbaar is en de positie ten opzichte van de directe concurrenten wordt toegelicht ;
- Dat het gevraagde budget realistisch en noodzakelijk is voor de uitvoering ervan (aanvragen met een onevenredig budget zullen bij de beoordeling van de jury worden bestraft ;
- Dat het project economisch levensvatbaar is door een onderscheid te maken tussen installatiefase, opstartfase en het dagelijks beheer door de toereikendheid van de menselijke hulpbronnen in perspectief te plaatsen ;

Het project moet aantonen dat het financieel plan geloofwaardig is, zowel wat de geraamde inkomsten als wat de belangrijkste projectkosten betreft. Alleen projecten die aan het eind van de subsidieperiode financieel levensvatbaar zijn, zullen worden geselecteerd.

Ook het ontwikkelingspotentieel van het project zal worden beoordeeld: het project moet garanties bieden voor de duurzaamheid ervan op middellange termijn.

Tot slot moet het project, met het oog op de doeltreffendheid, aantonen dat de verwachte resultaten coherent zijn met het gevraagde budget.

3. Impact op het leefmilieu (5 punten)

De projectleider moet de kwaliteit van het project aantonen uit het oogpunt van het milieueffect ervan. Namelijk, wat zijn de positieve effecten van zijn activiteit op het milieu en welke maatregelen worden genomen om eventuele negatieve effecten te verminderen. Zo zal onder meer worden aangetoond hoe de

activiteit bijdraagt tot de instandhouding en zelfs verbetering van het "kapitaal" van ecosystemen op het gebied van bodem, lucht, water en biodiversiteit.

In het bijzonder door :

- De gebruikte landbouwtechnieken. De naleving van de specificaties van de biologische landbouw wordt aanbevolen maar zonder enige verplichting tot certificering ;
- Het beheer van de hulpbronnen (materialen, energie, water, bodem, enz.) met het oog op maximale autonomie, hergebruik en circulariteit ;
- De integratie in de lokale circuits (bevoorrading, distributie). Positieve impact op de voedselweerbaarheid van Brussel: de productie moeten (althans gedeeltelijk) toegankelijk zijn voor de Brusselse bevolking.

Voor de categorie 'Agro-ecologische transitie of verdieping' komt het erop aan de maatregelen te presenteren die zullen worden genomen om tot verbeteringen te komen vanuit een milieuoogpunt.

4. Potentieel voor de creatie en het behoud van kwalitatieve werkgelegenheid en sociale waarde (5 punten)

Het project moet duidelijk maken hoe zijn verwezenlijking zal zorgen voor het behoud of de vestiging van een economische activiteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en hoe het zal bijdragen tot het behoud en de ontwikkeling van de plaatselijke tewerkstelling.

Daartoe moeten de volgende indicatoren in het aanvraagformulier worden opgenomen :

- Het perspectief van het project in termen van het scheppen en het behoud van directe jobcreatie (binnen de onderneming die de gesubsidieerde activiteit uitoefent), waarbij voorrang wordt gegeven aan kwalitatieve arbeidsplaatsen (niet-precaire contracten en salarissen die ten minste voldoen aan de normen van de sector) die niet kunnen worden verplaatst ;
- De eventuele ontwikkeling van een sociale dimensie (verankering in de wijk, sociaal-professionele integratie, volksgezondheidsoverwegingen, distributie van producten aan achtergestelde groepen, gendergelijkheid, enz.) ;
- De mogelijke integratie van andere functies van land-of tuinbouw, zoals bewustmaking, opleiding, onderwijs, enz. (identificatie van doelgroepen, methoden, meting van de verwachte impact).

Selectieprocedure

Adviescomité:

De projecten die aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoen, zullen door een jury worden beoordeeld en geselecteerd.

De jury is samengesteld uit:

- ✓ Een of meer vertegenwoordigers van het landbouwteam van Brussel Economie en Werkgelegenheid (met stemrecht) ;
- ✓ Een vertegenwoordiger van Leefmilieu Brussel (met stemrecht) ;
- ✓ Een externe expert gespecialiseerd in stadslandbouw (met stemrecht) ;
- ✓ Een financieel expert ;
- ✓ Een vertegenwoordiger van de minister van Klimaattransitie en Leefmilieu (geen stemrecht, aanwezig als waarnemer)

De leden van het adviescomité, zowel uit de openbare als uit de privésector, dienen elk belangenconflict kenbaar te maken en, indien een dergelijk conflict bestaat, niet aan de bespreking van het betrokken dossier deel te nemen.

Selectieregels van de projecten :

- ✓ De **projectdragers worden verzocht te voldoen aan de selectiecriteria** en het is aan de projectdragers om hun logica te rechtvaardigen ten opzichte van de verwachtingen.
- ✓ **Het niet afdoende voldoen** aan één van de criteria kan worden beschouwd als een element voor diskwalificatie van het project. Projecten met een score van minder dan 3/5 voor een van de criteria zullen dus niet in aanmerking genomen worden voor de projectoproep;
- ✓ Vermits het gaat om een wedstrijd **zal de jury de projecten selecteren die het best beantwoorden aan de selectiecriteria** en die in hun globaal opzet het best invulling geven aan de door de projectoproep beoogde prioritaire doelstellingen.
- ✓ De selectie gaat verder **zolang er nog budget beschikbaar is**.

Vertrouwelijkheid: alle ontvangen, geanalyseerde, geweigerde of aanvaarde projecten worden strikt vertrouwelijk behandeld en er mag geen informatie openbaar worden gemaakt die het ondernemersinitiatief van de projectleiders zou kunnen schaden. De ontvangen informatie mag alleen worden gebruikt voor de analyse van het project.

Na afloop van de projectoproep zal een samenvatting van de winnende projecten meegedeeld worden.

6. Financiële steun

Een totaalbudget van 250.000 euro

Steun	Maximale subsidie	Maximale duurtijd	Begeleiding (*)
Voor de projecten Starters	15.000 €	18 maanden	Verplichting
Voor de projecten Agro-ecologische transitie of verdieping	20.000 €	12 maanden	Aanbevolen
Voor de projecten Diversificatie	15.000 €	18 maanden	Facultatief
Voor de projecten Scale-up	20.000 €	24 maanden	Facultatief

(*) Het **Lokale Economie Loket (LEL)** van Village Partenaire biedt gepersonaliseerde ondersteuning aan elke persoon die actief is in de sector van de stadslandbouw, zodat deze beter toegerust is om zijn activiteit te ontwikkelen. gelau@villagepartenaire.be

Subsidiabele uitgaven

De gesubsidieerde uitgaven moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- De uitgaven moeten een **onbetwistbaar verband houden** met het gesubsidieerde project ;
- De uitgaven moeten worden gedaan **tijdens de periode** die de subsidie dekt ;
- De uitgaven moeten **effectief worden vastgelegd** door de begunstigde van de subsidie ;
- De uitgaven werden opgenomen in de boekhouding, zijn **identificeerbaar en controleerbaar**.

Personeelskosten	Directe kosten	Indirecte kosten	Investeringskosten
Personeel dat voor het project aangenomen of ingezet wordt.	Kosten die rechtstreeks verband houden met de realisatie van het project	FORFAIT 15% van de personeelskosten	Investerings die noodzakelijkerwijs verband houden met de activiteiten van de onderneming en met de succesvolle voltooiing van het project
Aan te tonen met loonfiches en timesheets	Aan te tonen met facturen en betalingsbewijzen	Zonder bewijsstukken	Aan te tonen met facturen en betalingsbewijzen + uittreksel van de algemene rekeningen van klasse 2

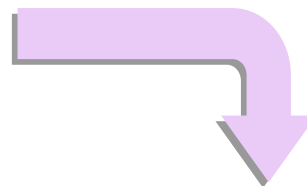
Voor de subsidieerbare uitgaven per type kosten moet de projectdrager de bijlage “administratieve voorwaarden en verplichtingen” bij dit reglement raadplegen.

Elk project presenteert zijn totale begroting en het aangevraagde subsidiebedrag, beide uitgesplitst per type uitgave.

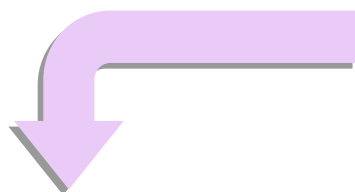
7. Hoe deelnemen?

Raadpleeg het reglement en de bijlage administratieve voorwaarden en verplichtingen

Download het formulier en de bijlagen die beschikbaar zijn op de website van BEW en vul ze in

Verstuur alle documenten elektronisch naar landbouw@gob.brussels

vóór
19/04/2024

- Ter herinnering: het project moet worden ingediend **in de vereiste vorm**, d.w.z. aan de hand van het correct ingevulde formulier en zijn bijlagen.
- De Exceltabel (budget, HR, Overheidssteun, indicatoren).
  - Het financieel plan van het project, ingevuld voor 3 jaar (volgens het verplichte model aangeleverd in het kader van de projectoproep)
  - De recentste rekeningen en balans en de bijhorende BTW-aangiften
  - Het meest recente activiteitenverslag (als het bestaat)
  - De bijlage “ Verklaring m.b.t. de wetgeving inzake overheidsopdrachten”
  - Een bankattest
  - Voeg ook alle andere nuttige bijlagen toe

8. Meer inlichtingen?

Lokaal Economie Loket (LEL)

De lokale economieloketten een gepersonaliseerde begeleiding aan elke persoon die actief is in de sector van de stadslandbouw, zodat zij beter toegerust zijn om hun activiteit te ontplooiën. Daartoe zal **gratis ondersteuning** beschikbaar zijn om aanvragers te helpen hun project te versterken.

Voor meer informatie, informeer hier:

<https://www.villagepartenaire.be>

of via mail : gelau@villagepartenaire.be

Vragen over het kandidatuurdossier?

Stuur een e-mail naar het team dat zich bij Brussel Economie bezighoudt met de projectoproepen:

landbouw@gob.brussels

Beschikbare informatie

- Voor de **Portaalsite Good Food** <https://goodfood.brussels/nl/> : gedeelde ervaringen van andere projecten, ingedeeld volgens thema : telen, beter eten en minder verspillen).
- De Facilitator voor Stadslandbouw – advies en expertise : <https://www.agricultureurbaine.brussels/>

BIJLAGEN: ADMINISTRATIEVE VOORWAARDEN EN VERPLICHTINGEN

1. Staatssteun

Voor zover het project een **uitsluitend lokaal karakter** heeft, en dus geen ongunstige invloed heeft op het handelsverkeer tussen de lidstaten, zoals bedoeld in punt 6.3 en meer bepaald de paragrafen 195 en 196 van de mededeling van de Commissie ([2016/C 262/01](#)) betreffende het begrip “staatssteun” in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, wordt de subsidie niet beschouwd als staatssteun.

Als het project het lokale karakter overstijgt, behoudt het landbouwteam van de dienst Economie van Brussel Economie en Werkgelegenheid zich het recht voor om de subsidie te kwalificeren onder de toepasselijke Europese regelgeving inzake staatssteun.

2. Subsidieerbare uitgaven

Volgende uitgaven in uw project kunnen in aanmerking komen in het kader van de projectoproep:

Personeelskosten

De subsidie wordt toegekend:

- ✓ **voor het brutosalaris + de werkgeversbijdragen**; die staan op de loonfiches/jaarlijkse afrekeningen van de loontrekkenden en komen overeen met het bedrag dat elke werkgever wettelijk gezien moet betalen voor elk van zijn werknemers. De bijdragen omvatten dus niet de extralegale voordelen zoals gsm-kosten, maaltijdcheques, bijkomende verzekeringen, enz. ;
- ✓ **naar rato van de aan het project** gewijde arbeidstijd;
- ✓ voor het personeel dat voor het project **aangenomen of ingezet wordt**, en dat op de payroll van de begunstigde van de subsidie staat.

Onder VTE wordt een voltijds aangeworven of aan het project toegewezen persoon verstaan, die op jaarbasis (12 kalendermaanden) bezoldigd wordt.

In het geval dat het project wordt uitgevoerd door **een onderneming** (vzw, bv of andere): personeelskosten kunnen worden ingevoerd in het kader van de subsidie voor de **zaakvoerders of bestuurders** van deze structuren, die dikwijls het statuut van zelfstandige hebben. Deze worden behandeld als personeel (en dus opgenomen in het kader van de begrotingstabel “toegewezen VTE”) indien :

- ✓ een beloning voor de zaakvoerders is voorzien is in het kader van de statuten van de vennootschap ;
- ✓ of indien de algemene vergadering van de onderneming beslist om de bedrijfsleiders te vergoeden ;
- ✓ of indien er een 'opdrachtencontract' wordt opgesteld tussen de onderneming en de bedrijfsleider waarin een vergoeding wordt voorzien voor de bedrijfsleider in het kader van bepaalde taken of opdrachten.

Indien het project wordt gedragen door een **zelfstandige als natuurlijke persoon** (en niet door een onderneming), met zijn/haar persoonlijk ondernemingsnummer moeten de in dit geval gevraagde personeelskosten worden ingevuld in het daartoe bestemde vak.

Hoe rechtvaardigt u die kosten?

- ✓ een **jaarlijkse afrekening op naam van het sociaal secretariaat** waarmee :
  - het betrokken bedrag en de effectieve uitgave aan elkaar gekoppeld kunnen worden ;
  - de werkgeversbijdragen ten laste van de werkgever geïdentificeerd kunnen worden.
- ✓ een kopie van de gedateerde en ondertekende **arbeidsovereenkomsten**;
- ✓ de **betalingsbewijzen** die overeenstemmen met de gepresteerde maanden;
- ✓ de ingevulde tabel "**GlobaleInventarisUitgaven**", in het bijzonder de tab met de uitgavenlijst.

Les indépendants sont concernés par ces deux derniers points uniquement.

Directe kosten

De rechtstreekse kosten zijn alle uitgaven, met uitzondering van de personeelskosten, die rechtstreeks verband houden met de realisatie van het project. Het kan bijvoorbeeld gaan om kosten voor onderaanneming voor activiteiten die noodzakelijk zijn voor de realisatie van het project, promotie- of communicatiekosten, werkingskosten die rechtstreeks verband houden met het gesubsidieerde project, enz.

Hoe rechtvaardigt u die kosten?

- ✓ de facturen met **betaalbewijs** (bankafschriften die uitdrukkelijk aan het rekeningnummer van de begunstigde zijn gekoppeld) ;
- ✓ de ingevulde tabel "**GlobaleInventarisUitgaven**", in bijzonder de tab met "**directe kosten**" ;
- ✓ Voor ondernemingen die onder de wet inzake overheidsopdrachten vallen, de ingevulde tabel "**GlobaleInventarisUitgaven**", meer bepaald het tabblad "Overheidsopdrachten".

Indirecte kosten

De onrechtstreekse kosten zijn alle uitgaven die niet specifiek zijn voor het gesubsidieerde project, dit wil zeggen, die niet noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het gesubsidieerde project.

De subsidie wordt toegekend:

Voor alle werkingsuitgaven:

- ✓ zonder personeels- en onderaannemingskosten ;
- ✓ die **indirect** de uitvoering van uw project mogelijk maken, d.w.z. die niet noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het gesubsidieerde project.

Hoe rechtvaardigt u die kosten?

- ✓ **geen rechtvaardiging** (forfait van 15% van de subsidiabele personeelskosten, automatisch toegekend)

Investeringskosten

De subsidie wordt toegekend:

Voor alle investeringsuitgaven:

- ✓ immateriële en/of materiële vaste activa ;
- ✓ die een noodzakelijke band hebben met de activiteiten van de onderneming en met de goede uitvoering van het project ;
- ✓ opgenomen als vaste activa in de jaarrekening voor rechtspersonen of in de afschrijvingstabel voor natuurlijke personen ;

Ize moeten daar **gedurende vijf jaar** blijven vanaf de datum van de toekenning van de steun.

Specifieke regels in verband met investeringen:

- **De materiële investeringen die in aanmerking komen, zijn de uitgaven verbonden aan** activa bestaande uit installaties, machines, uitrusting, meubilair en rollend materieel. Vastgoedactiva komen niet in aanmerking;

Voor de installaties, machines, het gereedschap en meubilair omvat het aanvaardbare bedrag ook de transport-, installatie- en montagekosten voor zover ze als materiële vaste activa geboekt zijn;

Voor investeringen in rollend materieel komen ook fietsen en voertuigen voor goederen- of personenvervoer in aanmerking; niettemin moet de aankoop van (elektrische) bakfietsen⁵ prioritair worden overwogen.

Indien de aankoop van een bedrijfswagen⁶ onontbeerlijk is voor het project, wordt de subsidie bij voorkeur aangewend voor elektrische modellen. Enkel indien er geen elektrisch model dat voldoet aan de noden van het project beschikbaar is op de markt kan een thermisch voertuig overwogen worden, dat minstens:

1° moet beantwoorden aan de Europese uitstootnormen die van toepassing zijn op de nieuwe voertuigen op de markt gebracht op het ogenblik van de beslissing tot toekenning van de steun, zelfs als het niet om een nieuw voertuig gaat;

2° geen dieselveertuig of hybrideauto op diesel is.

⁵ de rijwielen en gemotoriseerde rijwielen zoals bedoeld in artikel 2, 2.15.1 en 2.15.3, van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, ontworpen voor het groot vrachtvervoer met behulp van een container of een ingebouwd platform.

⁶ de voertuigen van de categorieën N en O zoals bedoeld in artikel 1, § 1 van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen.

In alle gevallen moet het voertuig dat is aangekocht met een subsidie ingeschreven zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De begunstigde moet verantwoorden dat de aankoop nodig is voor het project.

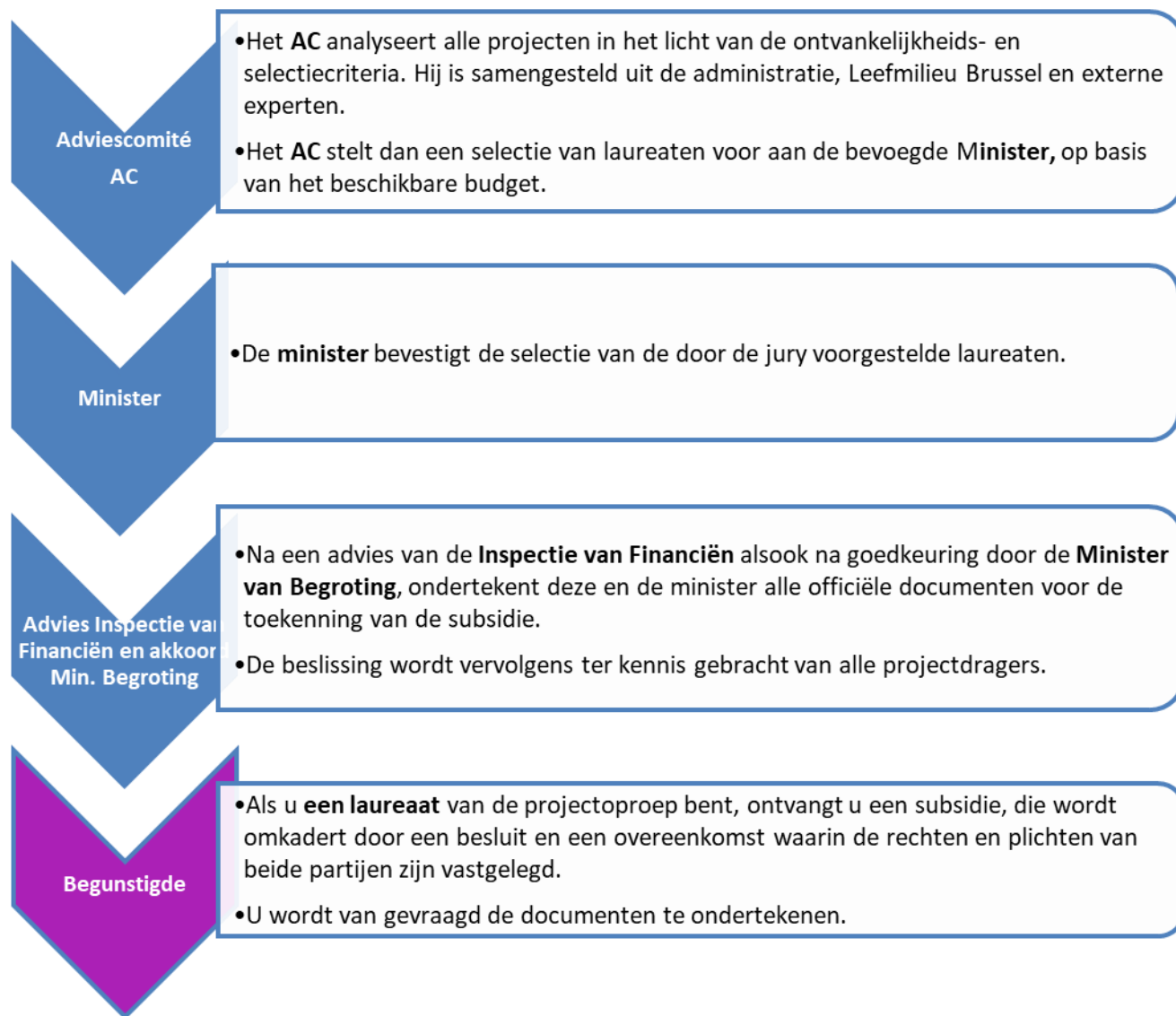
- **Voor de immateriële investeringen komen de uitgaven in aanmerking die verbonden zijn aan de aanvraag en verwerving van octrooien, merken of modellen.** Om in aanmerking te komen, moeten de immateriële vaste activa de volgende voorwaarden vervullen:
  - 1° enkel gebruikt worden in de vestiging van de steunbegunstigde;
  - 2° als activa kunnen worden afgeschreven;
  - 3° marktconform bij een van de begunstigde onafhankelijke derde verkregen zijn;
  - 4° tot de activa van de onderneming behoren gedurende minstens vijf jaar na de toekenning van de steun.
- **Een gelegenheidsinvestering komt in aanmerking voor zover** het goed wordt verkocht door een professional, van wie de activiteit betrekking heeft op dit soort van materieel of meubilair (verkoop of productie), en het goed over een waarborg van minstens zes maanden beschikt;
- **Een investering in materieel of meubilair dat wordt verhuurd, komt in aanmerking voor zover** de verhuring van deze investering een aanvulling vormt op een dienst verleend door de begunstigde;
- Geen enkele buitensporige uitgave komt in aanmerking voor steun.

Hoe rechtvaardigt u die kosten?

- ✓ de **facturen** met **betaalbewijs** (bankafschriften die uitdrukkelijk aan het rekeningnummer van de begunstigde zijn gekoppeld) ;
- ✓ een uittreksel van de **algemene rekeningen van klasse 2** (rekeningen 20 tot 28) m.b.t. het jaar waarin de gesubsidieerde investeringen werden verwezenlijkt ;
- ✓ voor **tweedehands investeringen**: een kopie van de garantie van minimaal zes maanden ;
- ✓ de ingevulde tabel "**GlobaleInventarisUitgaven**", in het bijzonder de tab "Investeringen".

3. Toekenning van de subsidie

Dit zijn de stappen in het toekenningsproces van de subsidie na de indiening van uw project:

Na de ondertekening bent u **zeker** dat het bedrag van de subsidie op de begroting ingeschreven is

U ontvangt dan een **kennisgeving** van vastlegging die dit bevestigt

Opgelet: de termijn tussen het indienen van de kandidatuur en de goedkeuring door de regering is gemiddeld zes maanden.

4. Betaling van de subsidie

DE SUBSIDIE wordt uitbetaald in TWEE SCHIJVEN

De vastgelegde bedragen zullen in 2024 en 2025/26 in verschillende schijven worden vereffend/betaald.

1. Het voorschot – bij aanvang van het project

- komt overeen met **80%** van de subsidie
- na de **ondertekening** van de toekenningsdocumenten van de subsidie
- u ontvangt een **schuldvordering** (SV), te ondertekenen en terug te sturen naar de boekhoudafdeling van de GOB
- de betaling wordt verricht ten laatste **30 werkdagen** na de ontvangst van de SV en onder voorbehoud van de beschikbare budgetten

2. Het saldo – aan het einde van het project

- na controle van het conforme gebruik van de subsidie, in 2 stappen:
  - versturen en controleren van het eindverslag en de bewijsstukken
  - eventuele verdediging in het afsluitende comité
- een finale beslissing bevestigt het saldobedrag en u ontvangt een brief/e-mail die dat bevestigt.
- u verstuurt een schuldvordering (SV)
- de betaling wordt **zo snel mogelijk** verricht na de ontvangst van de SV en onder voorbehoud van de beschikbare budgetten

Naar waar verstuurt u de SV ?

@ invoice@gob.brussels (in pdf-formaat)

in kopie naar landbouw@gob.brussels

5. Opvolging van de projecten en controle op het gebruik van de subsidie

Evaluatie

PJ

- ✓ de bewijsstukken die nodig zijn om uw uitgaven te rechtvaardigen, samen met de betalingsbewijzen
- ✓ opgeijst in de tabel "**GlobaleInventarisUitgaven**"
- ✓ Met inachtneming van de algemene regels van de bewijsstukken

Budget

- ✓ Bijwerken van de bijlage « Budget-HR-Indicatoren » - tabblad « budget » om uw werkelijke uitgaven en ontvangsten te verdelen

Activiteitenverslag en cijfersverslag

- ✓ gebruik het model « activiteitenverslag » om:
  - de verwezenlijkingen en de resultaten van het project te beschrijven
  - een kwalitatieve evaluatie van de verkregen resultaten te maken
  - de verkregen resultaten te vergelijken met de aan het begin van het project bepaalde resultaten
- ✓ gebruik de bijlage « Budget-HR-Indicatoren » - tabblad « Indicatoren » om:
  - de indicatoren van het project te beschrijven
  - de verwezenlijking te evalueren van de kwantitatieve doelstellingen die bepaald werden bij de aanvang van het project

Begeleidingscomité

Het begeleidingscomité bestaat minimaal uit:

- voor de projectdrager: een vertegenwoordiger
- voor het Gewest: leden van de administratie.

De minister (of diens vertegenwoordiger) en Leefmilieu Brussel zijn eveneens uitgenodigd.

- Het doel is uw project op te volgen en te evalueren:
  - de naleving van de overeenkomst en van uw engagementen
  - de controle op en de goedkeuring van de uitgaven, het activiteitenverslag en het cijfermatige verslag
- het begeleidingscomité kan alle nuttige maatregelen nemen die nodig zijn voor een goede uitvoering van het project
- Na afloop van het project biedt het begeleidingscomité de projectdrager(s) de gelegenheid hun activiteitenverslag voor te stellen en te verdedigen.

Algemene regels inzake bewijsstukken

- **Niet gebruikt om andere subsidies te verantwoorden** (principe van het niet-dubbel subsidiëren van eenzelfde uitgave). Elke projectdrager die al financiële steun heeft gekregen voor de uitvoering van hetzelfde project moet dit expliciet vermelden, met behulp van de tabel "**GlobaleInventarisUitgaven**". Deze tabel wordt aan de projectdrager bezorgd bij het uitschrijven van het project.
- Er dienen bewijsstukken te worden ingediend voor **alle uitgaven** (100%) waarvoor een subsidie werd aangevraagd.
- **Gedateerd (facturatedatum) binnen de subsidieperiode.** De projectdrager verduidelijkt in zijn kandidatuurformulier de voor zijn project gewenste referentiedatums (12, 18 of 24 maanden), die in zijn overeenkomst zullen worden opgenomen bij zijn uiteindelijke selectie :
  - de gewenste begindatum mag niet voor de datum van het uitschrijven van de projectoproep vallen (d.i. 19.04.2024);
  - door zijn project aan te vatten alvorens de overeenkomst ondertekend werd, neemt de projectdrager het risico uitgaven te doen zonder de garantie subsidies te krijgen.
- De bewijsstukken moeten **opgesteld zijn op naam van de begunstigde.**
- Btw: de drager moet op alle bijlagen, in de hiertoe voorziene vakjes, preciseren of hij al dan niet (gedeeltelijk) btw-plichtig is en moet desgevallend zijn btw-nummer vermelden. Het bestuur zal enkel rekening houden met de btw als de indiener (gedeeltelijk) niet btw-plichtig is.

6. Verplichtingen

6.1. Overheidsopdrachten

U moet nagaan of de wet op de overheidsopdrachten op uw situatie van toepassing is. Als dit het geval is, is **de wet op de overheidsopdrachten van toepassing:**

Elke publiekrechtelijke instelling en persoon zoals omschreven in artikel 2, 1°, c) van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten moet zich houden aan de bepalingen van deze wet:

- ongeacht zijn/haar vorm en aard,
- als hij/zij op de datum van de beslissing om een opdracht uit te schrijven een rechtspersoon is en opgericht is met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen nut die niet van industriële of commerciële aard zijn,
- en waarvan:
  - o hetzij de activiteit in hoofdzaak gefinancierd wordt door de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de lokale overheidsinstanties of andere instellingen of personen die ressorteren onder punt c) van deze wet
  - o hetzij het beheer onderworpen is aan het toezicht van de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de lokale overheidsinstanties of andere instellingen of personen die ressorteren onder punt c) van deze wet
  - o hetzij meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende orgaan aangewezen zijn door de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de lokale overheidsinstanties of andere instellingen of personen die ressorteren onder punt c) van deze wet.

Aan het begin van het project zal de begunstigde worden gevraagd aan te tonen of hij al dan niet onderworpen is aan de wetgeving op de overheidsopdrachten en een formulier in te vullen over het al dan niet onderworpen zijn aan de overheidsopdrachten.

Als u onderworpen bent aan de wet van 17 juni 2006 en zijn uitvoeringsbesluiten, moet u met het **volgende rekening houden:**

- u moet deze regelgeving naleven
- er kan nagegaan worden of dit wel het geval is en, wanneer een overtreding wordt vastgesteld, zal het bewijsstuk geweigerd en uit het eindafrekening van het project verwijderd kunnen worden

In elk geval moeten de uitgaven die verband houden met het project de marktprijs naleven, **ongeacht of de wet inzake overheidsopdrachten al dan niet voor de begunstigde geldt.** Voor alle bijkomende informatie over de wetgeving betreffende de overheidsopdrachten kunt u terecht op: www.publicprocurement.be.

6.2. Staatssteun

U moet de regelgeving inzake staatssteun respecteren.

U kunt hiervoor punt 1 van de administratieve voorwaarden van dit reglement raadplegen.

6.3. Communicatie en publiciteit

De projectdrager dient voldoende zichtbaarheid te geven aan zijn/haar verwezenlijkingen en aan de gewestelijke strategie waarin zijn project past. Hij/zij moet ook aangeven dat de gesubsidieerde operatie een financiële tussenkomst van het gewest heeft gekregen.

U verbindt er zich bijgevolg toe voor een tweetalige externe communicatie te zorgen (website, promotiedocumenten, enz.), waarin de volgende twee logo's zichtbaar zijn aangebracht :

- ✓ het logo van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat u kunt downloaden op de [website van het Gewest](#).
- ✓ het « Good Food » logo, dat kan worden bekomen op aanvraag.

6.4. Sociale en fiscale verplichtingen

Alle projecten moeten de geldende regelgeving naleven, onder meer op sociaal vlak, fiscaal vlak, milieuvlak, enz.

De selectie van een project ontslaat de indiener niet van zijn verantwoordelijkheid om de regels en procedures voor het verkrijgen van de nodige toelatingen na te leven, noch staat het een bijzondere behandeling in het kader van diezelfde regels en procedures toe.

7. Controles en sancties

7.1. Controles

De toekenning van de subsidie houdt in dat **u aanvaardt dat er op stukken en eventueel ter plaatse controles** uitgevoerd worden om na te gaan of de subsidie daadwerkelijk aangewend werd voor de verwezenlijking van het project en of deze volkomen gerechtvaardigd is.

Als **u personeel tewerkstelt** kan er ook gecontroleerd worden of u uw sociale en fiscale verplichtingen naleeft.

Deze controles worden verricht door de overheden die gemachtigd zijn om de aanwending van de subsidies te controleren, met name de gewestelijke administratie, de Inspectie van Financiën en het Belgische Rekenhof.

De artikelen 92 tot 95 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle zijn onmiddellijk en algemeen van toepassing zodra er sprake is van een subsidie.

Deze artikelen worden hieronder in extenso weergegeven:

Art. 92 :

Conform artikel 11 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 moet iedere subsidie verleend door de gewestelijke entiteit of door een rechtspersoon, die rechtstreeks of onrechtstreeks door de gewestelijke entiteit wordt gesubsidieerd, daarin begrepen ieder door hen zonder interest verleend geldvoorschot, worden aangewend voor de doeleinden waarvoor zij werd verleend.

Behalve wanneer een wettelijke of reglementaire bepaling daarin voorziet, vermeldt iedere beslissing houdende toekenning van een subsidie nauwkeurig de aard, de omvang en de modaliteiten betreffende het gebruik en betreffende de door de begunstigde van de subsidie te verstrekken verantwoording. Iedere begunstigde van een subsidie is ertoe gehouden verantwoording te verstrekken over de aanwending van de ontvangen bedragen, tenzij een ordonnantie hem daartoe vrijstelling verleent.

Art. 93 :

Conform artikel 12 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 verleent de begunstigde, door het aanvaarden van de subsidie, meteen aan de gewestelijke entiteit het recht om ter plaatse controle te laten uitoefenen op de aanwending van de toegekende gelden.

De regering zorgt voor de organisatie en de coördinatie van de controle. Voor deze controle doet zij met name een beroep op de inspecteurs van financiën.

Art. 94: *Conform artikel 13 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 is gehouden tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie de begunstigde:*

1° die de voorwaarden niet naleeft waaronder de subsidie werd verleend;

2° die de subsidie niet aanwendt voor de doeleinden waarvoor zij werd verleend;

3° die de in artikel 93 bedoelde controle verhindert;

4° die voor hetzelfde doel al een subsidie ontvangt van een andere instelling op basis van dezelfde verantwoordingsstukken.

Blijft de begunstigde van de subsidie in gebreke inzake het verstrekken van de in artikel 92 bedoelde verantwoordingen, dan moet hij het deel dat niet werd verantwoord terugbetalen.

Art. 95 :

Conform artikel 14 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 kan de uitkering van de subsidies worden opgeschort zolang de begunstigde voor soortgelijke subsidies, die hij voordien heeft ontvangen, verzuimt de in artikel 92 bedoelde verantwoording te verstrekken of zich aan de in artikel 93 bepaalde controle te onderwerpen.

Wordt een subsidie in schijven uitgekeerd, dan wordt iedere schijf voor de toepassing van dit artikel als een afzonderlijke subsidie beschouwd.

7.2. Sancties

Ter herinnering: de **toegekende subsidie mag geen uitgaven dekken die reeds elders zijn gesubsidieerd** (het principe van het verbod op de dubbele subsidiëring)

De subsidie **mag geen aanleiding geven tot een verrijking**. In dat geval wordt de subsidie geplafonneerd op het bedrag dat een financieel evenwicht vormt tussen de inkomsten en de uitgaven van het project.

Elke uitgave die niet conform is met de reglementeringen wordt uit de bewijsstukken en de eindafrekening van het project verwijderd.

Als de begunstigde geen bewijsstukken kan voorleggen, bestaat de kans dat hij de subsidie volledig of gedeeltelijk zal moeten terugbetalen, met name in de volgende gevallen:

- de begunstigde verstrekt geen bewijsstukken ;
- de begunstigde leeft de voorwaarden voor de toekenning van de subsidie niet na ;
- de begunstigde gebruikt de subsidie niet voor de doelen waarvoor ze werd toegekend ;
- de begunstigde geeft het lopende project op ;
- de begunstigde belemmert de controle door de overheid ;
- de begunstigde ontvangt al een subsidie van een andere instelling voor hetzelfde project, op basis van dezelfde bewijsstukken ;
- bepaalde uitgaven worden niet conform geacht.

Als u de subsidie volledig of gedeeltelijk moet terugbetalen, **is dit de te volgen procedure:**

